

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

Yttrande över Försäkringskassans förslag till föreskrifter om assistansersättning

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till föreskrifter om assistansersättning (FKFS 2016:4). Förslaget innehåller bland annat nya bestämmelser avseende vilka uppgifter som ska redovisas på varje räkning när utbetalning sker i efterskott. Uppgifterna ska lämnas inför varje månadsavstämning till skillnad från idag, vid förskottsbetalning, då uppgifterna lämnas i slutet av beviljandeperioden vilken i normalfallet är sex månader. Samt även en ny bestämmelse avseende hur assistansersättningen ska betalas ut när en beviljandeperiod innehåller både efterskotts- och förskottsbetalning. Detta är enligt förslagsställaren främst aktuellt i samband med övergången till efterskottsbetalning. Förslaget innehåller även en bestämmelse om att redovisning av lämnad assistans ska ske kronologiskt, det vill säga att månaderna under vilken assistans lämnats ska redovisas i rätt ordning för att utbetalning ska kunna ske. Förslaget innehåller vidare redaktionella ändringar och tillägg, jämfört med gällande föreskrifter, avseende bland annat handlingar som krävs för utbetalning av assistansersättning för assistans som utförs före beslut om assistansersättning samt återbetalning av assistansersättning.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Av konsekvensutredningen framgår att Försäkringskassan från och med den 1 oktober 2016 går över till att som huvudregel betala ut assistansersättning i efterskott enligt 51 kapitlet 14 § socialförsäkringsbalken (SFB). Det framgår vidare att Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1993:24) om assistansersättning är skrivna utifrån att utbetalning sker i förskott och att det saknas specifika bestämmelser som reglerar vad som gäller vid efterskottsbetalning. Förslagsställaren uppger att det därför krävs nya bestämmelser i föreskrifterna med anledning av övergången till efterskottsbetalning. Det uppges vidare att nya föreskrifter har tagits fram för att renodla paragraferna och för att tydliggöra vad de avser.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av bakgrund och syfte med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Av konsekvensutredningen framgår att ett alternativ till de föreslagna föreskrifterna är att revidera de gällande föreskrifterna. Förslagsställaren har dock, med anledning av att senast nämnda föreskrifter innehåller flertalet upphävda föreskrifter och eftersom dispositionen inte är uppbyggd utifrån både förskotts- och efterskottsbetalningar, gjort bedömningen att genom de nya föreskrifterna blir föreskrifterna om assistansersättning tydligare. Det framgår vidare att förslagsställaren har övervägt alternativet att utbetalningen i efterskott inte skulle vara beroende av hur många timmar som betalats ut i förskott och som berättigar till assistansersättning. Ett alternativ skulle enligt förslagsställaren vara att antalet timmar som har legat till grund för utbetalning i efterskott begränsar antalet timmar som kan godtas vid sluträkningen. Förslagsställaren har dock bedömt att det inte är lämpligt om det skulle ske byte av anordnare under perioden. Det framgår även alternativ till förslaget om att redovisning ska lämnas in i kronologisk ordning, vilket skulle kunna vara att assistansersättning betalas ut allt eftersom räkningarna kommer in, oavsett om det sker i kronologisk ordning. Förslagsställaren anser dock att det inte är ett lämpligt alternativ. Detta eftersom om räkningarna som ligger till grund för utbetalning inte hanteras kronologiskt skulle utbetalningen från en saknad räkning som kommer in och handläggs vid ett senare tillfälle påverkas av hur många timmar som hittills har utbetalats under beviljandeperioden. Det skulle kunna medföra att utbetalning inte kan ske för samtliga utförda och redovisade timmar för den sent redovisade månaden, trots att det vid den tidpunkten då assistansen faktiskt lämnades fanns tillräckligt med timmar kvar eftersom de beviljade timmarna under perioden har legat till grund för utbetalningar enligt andra räkningar avseende senare månader.

Regelrådet saknar en explicit redovisning avseende effekter av om ingen reglering kommer till stånd. Enligt Regelrådet går det dock att utläsa av remissen som helhet att om regleringen inte kommer till stånd så saknas förutsättningar för att hantera utbetalningar i efterskott.

Regelrådet finner därmed att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Regelrådet kan konstatera att det saknas redovisning avseende förslagets överensstämmelse med EU-rätten. Enligt Regelrådet ska det anges och motiveras i konsekvensutredningen huruvida förslaget överensstämmer med EU-rätten. Regelrådet gör dock bedömningen att förslaget avser sådan reglering som endast berör nationell rätt varför avsaknaden av redovisning inte blir avgörande i detta fall.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Av konsekvensutredningen framgår att föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2016. Detta i samband med att Försäkringskassan går över till att som huvudregel betala ut assistansersättning i efterskott enligt 51 kap. 14 § SFB samt då Riksförsäkringsverkets föreskrifter om assistansersättning upphör att gälla. Det framgår även att nya versioner av tidsredovisning- och räkningsblanketterna, som är utformade enligt kraven som följer av de nya föreskrifterna, kommer att skickas ut så att de kan användas för redovisning av assistans som lämnas under september 2016. Det framgår vidare att Försäkringskassan kommer att samordna informationen om föreskriftsändringarna med övrig information som krävs med anledning av att Försäkringskassan övergår till att som huvudregel betala ut assistansersättningen i efterskott.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Av konsekvensutredningen framgår att assistansanordnare berörs av förslaget.

Regelrådet saknar uppgifter om antal och storlek för berörda assistansanordnare. Enligt Regelrådet framgår det vidare av förslaget som helhet att det är assistansbranschen som berörs varför redovisningen avseende bransch är tillräcklig i detta fall.

Regelrådet finner att redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek är bristfällig men att redovisningen avseende bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Av konsekvensutredningen framgår att avseende handlingar som krävs för utbetalning av assistansersättning för assistans som utförs före beslut om assistansersättning, så innebär förslaget att det blir tydligare och mer förutsägbart. Detta medför att risken för felaktiga och uteblivna betalningar minskar. Det framgår även att redovisningsskyldigheten avser uppgifter som anordnaren bör ha tillgång till i egenskap av arbetsgivare eller uppdragsgivare för assistenterna. Av konsekvensutredningen framgår vidare avseende uppgifter på räkningen att assistenternas arbetsgivare eller uppdragsgivare ska lämna in den tidsredovisning som ligger till grund för sammanställningen av antalet utförda timmar som ska redovisas till Försäkringskassan. Det framgår även att i de fall en kostnadsredovisning ska ske vid köp av assistans är det även anordnarna som har uppgifter om kostnaderna och därmed är även de involverade i de uppgifter som ska lämnas på räkningen. Det framgår vidare att om assistansersättningen inte använts för köp av assistans så har anordnaren dessa uppgifter som den får bistå den försäkrade med inför redovisning. Där ingår även att se till att uppgifterna finns tillgängliga i sådan form att de kan redovisas på räkningen varje månad. Förslagsställaren uppger även att dessa uppgifter om kostnader bör anordnaren ha kontroll på med anledning av andra förpliktelser såsom bokföring. Det framgår även att om den försäkrade får högre timbelopp ska samtliga kostnader redovisas och lämnas till Försäkringskassan inför utbetalning.

Enligt Regelrådet medför i vart fall den ökade frekvensen av inlämning av räkning en ökad administrativ börda för den försäkrade och därmed även för assistansanordnarna. Regelrådet saknar av den anledningen kostnads- och tidsangivelser eller en utförligare motiveringar till varför kvantifieringar inte redovisats, vilket är en brist. Enligt Regelrådet ska även besparingar redovisas i konsekvensutredningen detta för att tydligt belysa förslagets samtliga konsekvenser.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets administrativa kostnader är bristfällig.

Andra kostnader och påverkan på företagets verksamhet

Av konsekvensutredningen framgår att vid ett eventuellt byte av anordnare i samband med övergången till efterskottsbetalning så kommer det stå klart hur många godtagna timmar som hör till respektive månad. Detta kommer enligt förslagsställaren underlätta för anordnarna och minskar risken för tvister mellan anordnaren och den försäkrade samt mellan den nya och den gamla anordnaren.

Av konsekvensutredningen framgår vidare att det är assistenternas arbetsgivare eller uppdragstagare som ska ge in tidsredovisningen som ligger till grund för räkningen. Om en räkning eller

tidsredovisningen saknas och den försäkrade får information om detta krävs det en snabb hantering för att åtgärda detta så att det inte påverkar kommande utbetalningar. Det framgår vidare att det i många fall är troligt att detta även kommer involvera anordnaren. Av konsekvensutredningen framgår även att handlingar ska ges in senast den femte i andra månaden efter den månad som assistans utfördes, i syfte att skapa ordning kring hanteringen av tidsredovisningar och räkningar. Men att handlingar som kommer in försent inte innebära att utbetalning nekas, men att det kan påverka efterföljande månad eftersom redovisningen ska ske kronologiskt.

Av konsekvensutredningen framgår även att förslaget till ny föreskrift, vilken bör skiljas från själva övergången till efterskottsbetalning, inte bedöms få en negativ effekt av betydelse för företags arbetsförutsättningar.

Enlig Regelrådet hade det varit önskvärt med en utförligare redogörelse om hur anordnarnas verksamhet kan påverkas med anledning av att handlingarna ska skickas in förhållandevis tätt in på utförandet av assistans. Detta eftersom det eventuellt kan påverka möjligheterna för löneutbetalningar vid oförutsedda händelser, särskilt för nystartade verksamheter. Regelrådet kan vidare konstatera att det saknas en redogörelse avseende förslagets andra kostnader. Regelrådet har i sin granskning inte kunnat identifiera några förändringar av anordnarnas andra kostnader varför avsaknaden av redovisning inte påverkar bedömningen.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets andra kostnader och påverkan på företagets verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Av konsekvensutredningen framgår att förslaget till ny föreskrift inte bedöms få en negativ effekt av betydelse för företags konkurrensförmåga. Det framgår även att kraven förtydligas vid begäran om utbetalning till annan än den försäkrade. Detta innebär att vid varje utbetalningstillfälle måste kraven avseende bland annat godkännande för F-skatt vara uppfyllda.

Enligt Regelrådet hade det varit önskvärt om även de eventuella positiva effekterna för berörda företag redovisades utförligare. Detta eftersom de förtydligade kraven kan medföra att konkurrens på lika villkor förbättras för de seriösa anordnarna.

Regelrådet finner likväl att förslagsställarens redovisning av påverkan på konkurrensförhållanden för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Av konsekvensutredningen framgår att förslaget till ny föreskrift inte bedöms få en negativ effekt av betydelse för företags övriga villkor.

Regelrådet har i sin granskning inte kunnat identifiera någon ytterligare påverkan varför Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning är tillräcklig.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Regelrådet kan konstatera att det saknas en redogörelse i konsekvensutredningen, men även remissen som helhet, avseende särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning. Enligt Regelrådet går det inte att utesluta att förslaget kan få en särskild påverkan för de mindre företagen. Detta med anledning av att exempelvis den ökade frekvensen på rapportering kan vara särskilt betungande för de förhållandevis mindre assistansanordnarna, trots att flertal av kraven enligt föreskrifterna åligger på den försäkrade men där det sannolikt kommer att krävas att assistansanordnarna involveras.

Regelrådet finner därmed att förslagsställarens redovisning av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Enligt Regelrådet redovisar förslagsställaren flertalet uppgifter på ett tillräckligt sätt. Regelrådet anser dock att redovisningen bland annat brister avseende berörda företag utifrån antal och storlek samt redovisningen av förslagets administrativa kostnader. Regelrådet anser att dessa uppgifter är särskilt viktiga för förståelsen av vilka effekter förslaget får för berörda företag. Regelrådet anser också att det hade varit behjälpligt om informationen i remissen hade redovisats i konsekvensutredningen enligt dispositionen i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 25 maj 2016.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist ordförande, Claes Norberg, Yvonne von Friedrichs, Lennart Renbjer och Marie-Louise Strömgren.

Ärendet föredrogs av Katarina Porko.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Katarina Porko
Föredragande